

1) крадіжка або інше протиправне привласнення платіжного засобу; 2) підроблення або фальсифікація платіжного засобу з метою використання в шахрайстві; 3) прийняття, отримання, переміщення, продаж або передання будь-якій особі чи володіння вкраденим, або в інший спосіб привласненим, або підробленим чи сфальсифікованим платіжним засобом з метою його використання в шахрайстві; 4) шахрайське використання вкраденого, чи в інший спосіб протиправно привласненого, або підробленого чи сфальсифікованого платіжного засобу. Суттєво вплинула на регламентацію діяльності із запобігання злочинним посяганням, що вчиняють з використанням банківських платіжних карток, імплементація норм директиви ЄС 2007/64.

Крутевич М. М.,

старший викладач кафедри кримінального права Національної академії внутрішніх справ

АСПЕКТИ КВАЛІФІКАЦІЙ ВИМАГАННЯ ЗА СТ. 189 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

Злочинні діяння у сфері власності були, є і будуть актуальними протягом всього часу існування людства, тому їм потрібно приділяти достатню увагу, особливо щодо кваліфікації та відмежування їх від суміжних складів.

Одним із таких злочинних проявів є вимагання, що передбачене ст. 189 Кримінального кодексу України (далі – КК). У диспозиції статті визначається вимагання як протиправна вимога передачі чужого майна чи права на майно або вчинення будь-яких дій майнового характеру з погрозою насильства над потерпілим чи його близькими родичами, обмеження прав, свобод або законних інтересів цих осіб, пошкодження чи знищення їхнього майна або майна, що перебуває в їхньому віданні чи під охороною, або розголошення відомостей, які потерпілий чи його близькі родичі бажають зберегти в таємниці. У статті 189 КК України також зазначено кваліфікуючі ознаки, які передбачені відповідними частинами (ч. 2–4).

Окрему частку уваги у цій статті варто приділити такій категорії потерпілих як близькі родичі. У Кримінальному процесуальному кодексі України (далі КПК) зазначено у п.1 ч.1 ст. 3, що близькі родичі та члени сім'ї – це чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний брат, рідна сестра, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням, а також особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки, у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі.

Себто, можна стверджувати, що в разі вчинення суспільно небезпечних дій, передбачених ст. 189 КК України, зловмисник підлягатиме

кримінальній відповідальності якщо їх адресатом виступатимуть особи зазначені лише у п. 1 ч. 1 ст. 3 КПК України. Як тоді бути, якщо особа при вчиненні даного злочину спрямовує свої погрози чи реалізовує їх відносно осіб, які за чинним КПК України не відносяться до близьких родичів потерпілого, але є йому небайдужими?

До таких осіб можна віднести, зокрема, двоюрідних братів та сестер, рідних тітку чи дядька, племінниць, племінників тощо.

З цього випливає, що існуючу прогалину в законодавстві варто виправити шляхом узгодження позиції цивільного, кримінального та кримінального процесуального законодавства, а саме: а) розширити поняття у п.1 ч.1 ст. 3 КПК України близьких родичів, та членів сім'ї, або б) внести відповідні зміни до ст. 189 КК України, що буде більш дієвим.

Ще одним актуальним аспектом щодо кваліфікації складу злочину, передбаченого ст. 189 КК України – відсутність такого способу вчинення даного злочину як застосування фізичного насильства, що не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого. Так, ч. 1 ст. 189 окремим способом вчинення вимагання визначає, зокрема, погрозу такого насильства. Реалізація ж насильницьких погроз знаходить своє відображення вже у ч. 3 вищезазначеної норми, але у вигляді насильства що є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого. До нього відноситься насильство, починаючи від легкого тілесного ушкодження з короткочасним розладом здоров'я.

А тому, коли при вимаганні, як спосіб примусу реалізувати свій злочинний намір, зловмисник заподіює потерпілому удар, побої чи легке тілесне ушкодження без короткочасного розладу здоров'я, ми бачимо, що через прогалину в законодавстві, буде проблематичним кваліфікувати його дії за ст. 189 КК України. Дана проблема, на наш погляд також потребує невідкладного законодавчого врегулювання.

Корольчук В. В.,

провідний науковий співробітник відділу організації наукової діяльності та захисту прав інтелектуальної власності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ
ПОЛІТИКИ ЗАХИСТУ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ
ТА ПІДВИЩЕННЯ ЇЇ СТІЙКОСТІ**

Питання вдосконалення державної політики захисту критичної інфраструктури та підвищення її стійкості розглядається як на внутрішньодержавному, так і міждержавному рівнях. Воно є предметом обговорення державних і громадських організацій, наукових установ.